

RAPPORT FOR 2. KVARTAL 2016

April - juni (urevidert)

OM KOMMUNALBANKEN

Kommunalbanken AS ble organisert som et aksjeselskap 1. november 1999, som en videreføring av statsbanken Norges Kommunalbank, etablert i 1926. Bankens hovedmål er å sikre gode lånevilkår og stabil tilgang til finansiering for kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre som utfører kommunale oppgaver.

FINANSIELLE NØKKELTALL

(Beløp i NOK 1 000 000)	januar-juni 2016	januar-juni 2015	2015
Resultat			
Netto renteinntekter	970	803	1 642
Kjernerresultat ¹	655	528	1 043
Resultat før skatt	73	712	2 583
Resultat etter skatt	55	520	1 870
Egenkapitalavkastning etter skatt ²	0,97 %	12,20%	20,84%
Egenkapitalavkastning etter skatt (kjernerresultat) ²	11,70 %	12,42%	11,70%
Totalkapitalavkastning etter skatt ²	0,03 %	0,24%	0,42%
Totalkapitalavkastning etter skatt (kjernerresultat) ²	0,31 %	0,24%	0,23%
Utlån			
Utbetaling nye lån	25 083	24 725	46 757
Samlede utlån ³	262 965	253 146	254 421
Likviditet³	130 280	131 533	146 611
Innlån			
Nye innlån	48 111	52 666	68 644
Tilbakekjøp av egne obligasjoner	168	800	2 979
Tilbakebetaling	47 423	84 344	110 604
Samlede innlån ³	391 664	376 619	400 894
Forvaltningskapital	436 871	429 023	449 361
Egenkapital			
Egenkapital	11 829	10 850	12 202
Totalkapitaldekning	19,88 %	17,76%	18,81%
Kjernekapitaldekning	16,90 %	15,48%	16,53%
Ren kjernekapitaldekning	15,42 %	14,04%	15,09%
Liquidity coverage ratio (LCR)⁴			
Totalt	1 229%	459%	1 418%
NOK	334%	335%	3 855%
EUR	1 758%	477% ⁵	530% ⁵
USD	154%	52%	54%
AUD	2 387%	Uendelig	Uendelig
JPY	638%	60%	525%

¹ Resultat etter skatt justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter etter skatt

² Annualisert avkastning etter skatt i prosent av gjennomsnittlig kapital

³ Hovedstol

⁴ Liquidity coverage ratio (LCR) er et mål på den regulatoriske likviditetsreserven. LCR er definert som beholdning av likvide eiendeler over netto likviditetsutgang i en gitt stressperiode 30 kalenderdager frem.

⁵ EUR var ikke en signifikant valuta på dette tidspunktet

GOD UNDERLIGGENDE DRIFT

Kommunalbanken oppnådde netto renteinntekter på 467 millioner kroner i andre kvartal, opp fra 404 millioner kroner i samme periode i 2015. Økningen skyldes god utlånsvekst og stabile marginer.

RESULTAT

Resultat etter skatt i 2. kvartal 2016 var minus 203 millioner kroner, ned fra 480 millioner kroner i samme periode i fjor. Det negative resultatet i andre kvartal skyldes urealiserte tap på 697 millioner kroner, mot en gevinst på 295 millioner kroner i samme periode i fjor. De urealiserte tapene i andre kvartal stammer i første rekke fra innlån og tilhørende sikringsderivater, men også fra fastrentelån til kunder. Resultatet inkluderer netto renteinntekter på 467 millioner kroner, opp fra 404 millioner kroner i samme periode i fjor. Banken har en solid underliggende drift. Økningen i netto renteinntekter skyldes fortsatt gode marginer innenfor bankens virksomhetsområder, samt god utlånsvekst.

Urealiserte verdiendringer bidro til at resultat etter skatt endte på 55 millioner kroner i første halvår mot 520 millioner kroner i samme periode i fjor. Det lave resultatet etter skatt reflekterer at det for halvåret ble resultatført 814 millioner kroner i urealiserte tap knyttet til finansielle instrumenter, mot et tap på 13 millioner kroner i tilsvarende periode i fjor. Siden de finansielle instrumentene normalt holdes til forfall vil de urealiserte verdiendringenes effekt på resultatet reverseres ved en reversering i markedsbevegelsene eller når instrumentet forfaller. Netto renteinntekter utgjorde 970 millioner kroner i halvåret mot 803 millioner kroner i tilsvarende periode i 2015, og reflekterer gode marginer i virksomheten i første del av året samt god vekst i utlån. Kjernerresultatet i første halvår er 655 millioner kroner i første halvår 2016 mot 528 millioner kroner i samme periode i fjor. Økningen er på 127 millioner kroner og synliggjør god underliggende drift.

Kvartalets driftskostnader er noe lavere enn forrige kvartal og på linje med samme periode året før, noe som skyldes en tilbakeføring av avsetning

til variabel lønn basert på et lavt resultat etter skatt. For første halvår 2016 beløper driftskostnadene seg til 79 millioner kroner, mot 69 millioner kroner i samme periode i fjor. Økningen skyldes økte personalkostnader knyttet til styrking av kontroll- og rapporteringsfunksjoner og økte avskrivninger knyttet til nytt finanssystem som ble tatt i bruk i slutten av 2015. Driftskostnadene (annualisert) utgjør 0,04 prosent av forvaltningskapitalen.

Kommunalbanken oppnådde en avkastning på egenkapitalen på 1,0 prosent (annualisert) i årets første halvår. Egenkapitalavkastningen justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter var på 11,7 prosent.

UTLÅN

Ved utgangen av første halvår var utlånsporteføljen på 263,0 milliarder kroner, tilsvarende en økning på 8,5 milliarder kroner eller 3,4 prosent siden årsskiftet. Tilsvarende for første halvår 2015 var veksten på 6,0 milliarder kroner eller 2,4 prosent. I andre kvartal vokste porteføljen med 4,2

milliarder kroner, som er på linje med utlånsveksten i første kvartal.

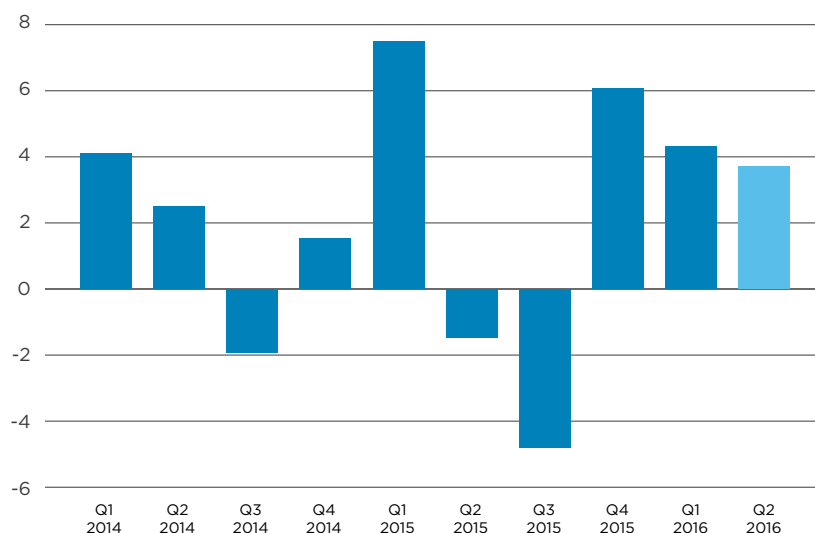
Gjennom første halvår ble beholdningen av utlån med sertifikatbetingelser redusert med to milliarder kroner, da hovedsakelig lån med forfall mellom seks og tolv måneder.

Foruten lån med sertifikatbetingelser vokste alle andre renteprodukter gjennom halvåret. Både beholdningen av ordinære avdragsbaserte fastrentelån og fastrentelån uten avdrag økte med 6,6 milliarder kroner gjennom første halvår, hvorav 5,9 milliarder kroner i løpet av første kvartal. Utlån med flytende p.t.-rente, som også er et av de vanligste renteproduktene, har hatt marginal endring gjennom halvåret.

For første halvår 2016 ble det utbetalt 25,1 milliarder kroner, mot 24,7 milliarder kroner i tilsvarende periode 2015. For andre kvartal var utbetalningene på 11 milliarder kroner, ned fra 14 milliarder kroner i første kvartal.

Kommunalbankens markedsandel i kommuneforvaltningen holdt seg stabil i første halvår og er på rundt 49 prosent.

UTLÅNSVEKST
(tall i milliarder kroner)

FINANSMARKEDER

Kommunalbanken finansierer utlån til kommunal sektor gjennom innlån i kapitalmarkedene. Innlånsaktiviteten i andre kvartal 2016 har vært god og totalt ble det utstedt obligasjoner for 28,4 milliarder kroner, fordelt på 60 låneopptak i ti valutaer.

I april utstedte banken sitt andre benchmarklån i euro, denne gang med ti års løpetid. Lånet ga Kommunalbanken tilgang til nye investorer i den lange enden av rentekurven i euro. Transaksjonen ble betydelig overtegnet og ble priset i nedre del av indikert prisintervall. I juni utstedte banken sitt hittil største obligasjonslån med flytende rente pålydende 800 millioner amerikanske dollar. Løpetid var fire år og lånet fikk solid overtegning på gode betingelser.

I første halvår 2016 ble det totalt utstedt obligasjoner for 48,1 milliarder kroner i ti valutaer, mot 52,7 milliarder kroner i samme periode i fjor. Kommunalbanken har høyest oppnåelige kredittrating AAA/Aaa fra Standard & Poor's og Moody's.

Likviditetsreserven tilsvarende over tid bankens netto finansieringsbehov i ett år, og er plassert slik at institusjonen kan dekke alle forpliktelser de kommende 12 måneder uten ny opplåning.

Likviditetsporteføljen holdes primært i utenlandsk valuta. Svekkelsen i norske kroner som følge av markedsure rundt den britiske folkeavstemningen om utmeldelse av EU (brexit) medførte at porteføljen utgjorde 130,3 milliarder kroner per 30. juni 2016, om lag på linje med samme periode i 2015 (131,5 milliarder kroner). Dette tilsvarende 17 måneders likviditet.

Likviditetsreserven plasseres i rentepapirer utstedt av stater, regionale myndigheter, multilaterale utviklingsbanker, obligasjoner med fortrinnsrett og kortsiktig mot finansforetak med høy kredittverdighet.

KAPITAL

Tellende ansvarlig kapital utgjorde per 30. juni 2016 13,3 milliarder kroner, kjernekapital 11,3 milliarder kroner og ren kjernekapital 10,3 milliarder kroner. Det er tilbakebetalt et ansvarlig lån i kanadiske dollar i kvartalet, og utstedt et nytt ansvarlig lån på to milliarder norske kroner i samme periode, med status som tilleggs kapital. Forvaltningskapitalen er redusert med 12,5 milliarder kroner siden årsskiftet.

Kommunalbanken hadde ved utgangen av andre kvartal 2016 en ren kjernekapitaldekning på 15,42 prosent, kjernekapitaldekning på 16,90 prosent og totalkapitaldekning på 19,88

prosent. Minimums- og bufferkravene økte fra 1. juli 2016 til 13,5 prosent ren kjernekapitaldekning, 15,0 prosent kjernekapitaldekning og 17,0 prosent totalkapitaldekning.

UTSIKTENE FREMOMER

Utsiktene for verdensøkonomien påvirker Norge som en liten, åpen økonomi. Brexit har trukket et allerede svært lavt rentenivå ytterligere ned. Det er sannsynlig at det internasjonale rentenivået vil forbli lavt i lang tid fremover. De korte pengemarkedsrentene har imidlertid økt. I lys av dette er Kommunalbankens utlånsrenter justert noe opp.

Regjeringens kommunereform vil på sikt medføre færre og større kommuner. Kommunalbanken har i dag en sterk markedsandel også blant Norges store. Befolkningsvekst, demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep ventes å gi et fortsatt høyt investeringsnivå i kommunal sektor. Gjeldsveksten i sektoren har imidlertid avtatt noe det siste året og var ved utgangen av juni på 5,5 prosent årlig vekst, ifølge K2-tallene fra SSB.

Kapitalmarkedets andel av kommunale låneopptak holder seg stabil, men løpetiden på lånene fortsetter å falle. En høy andel kort opplåning kan eksponere den enkelte kommune for refinansieringsrisiko. Kommunalbanken har en sentral rolle for å sikre stabil og langsiktig finansiering til attraktive betingelser uavhengig av raske markedsvingninger og av økonomiske sykler.

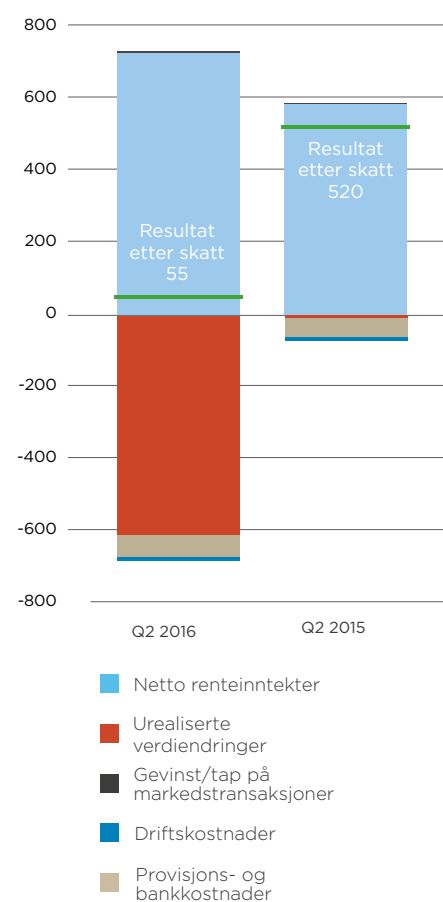
Kommunalbanken er i dag tilstrekkelig kapitalisert med hensyn til myndighetspålagte krav. Fra og med juli 2016 har Finansdepartementet besluttet å heve det motsykliske kapitalbufferkravet fra en prosent til 1,5 prosent. Kommunalbanken har innrettet virksomheten slik at kapitaliseringen oppfyller alle regulatoriske krav til enhver tid med tilfredsstillende margin.

Vi bekrefter at selskapets halvårsregnskap for perioden 1. januar 2016 - 30. juni 2016 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Halvårsberetningen gir etter vår beste overbevisning en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på halvårsregnskapet, og de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet står overfor i neste regnskapsperiode.

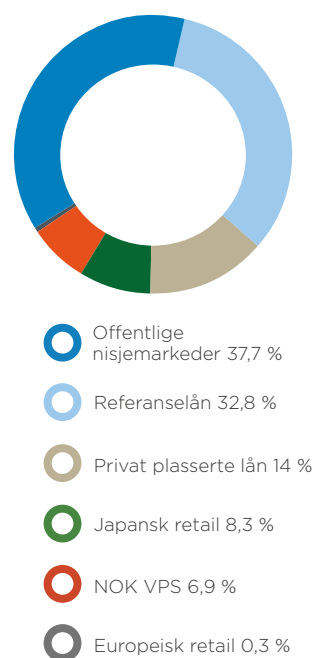
FORDELING AV RESULTAT ETTER SKATT

(tall i millioner kroner)

NYE INNLÅN

april-juni 2016

SAMMENDRATT DELÅRSREGNSKAP

RESULTATREGNSKAP

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	april-juni 2016	januar-juni 2016	april-juni 2015	januar-juni 2015	2015
Renteinntekter		1 335	2 713	1 394	2 813	5 496
Rentekostnader		868	1 743	990	2 010	3 854
Netto renteinntekter	1	467	970	404	803	1 642
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		6	11	7	12	30
Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter	2	-697	-814	295	-13	1 116
Netto gevinst/(tap) på markedstransaksjoner		1	7	1	3	6
Sum andre driftsinntekter		-702	-818	289	-22	1 092
Lønn og generelle administrasjonskostnader		25	57	27	53	115
Avskrivninger		5	9	1	1	5
Andre driftskostnader		6	13	7	15	30
Sum driftskostnader		36	79	35	69	151
Resultat før skatt		-271	73	658	712	2 583
Skattekostnad		-68	18	178	192	713
Resultat for regnskapsperioden		-203	55	480	520	1 870
Andel tilordnet aksjonær		-209	44	479	519	1 859
Andel tilordnet fondsobligasjonseiere		6	11	1	1	11

TOTALRESULTAT

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	april- juni 2016	januar-juni 2016	april-juni 2015	januar-juni 2015	2015
Resultat for regnskapsperioden		-203	55	480	520	1 870
Andre innregnede inntekter og kostnader						
<i>Poster som ikke omklassifiseres til resultat</i>						
Aktuarmessig gevinst/(tap) på pensjonsforpliktelse		0	0	0	0	16
Herav skatt		0	0	0	0	4
Sum andre innregnede inntekter og kostnader		0	0	0	0	12
Totalresultat for perioden		-203	55	480	520	1 882

BALANSE

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>	Note	30. juni 2016	30. juni 2015	31. desember 2015
Eiendeler				
Fordringer på kredittinstitusjoner	3,4	16 224	18 549	19 428
Utlån til kunder	3,4,5	265 326	255 101	256 815
Sertifikater og obligasjoner	3,4,7,8	134 873	134 795	149 944
Finansielle derivater	3,4	20 090	20 368	22 831
Utsatt skattefordel		201	86	201
Andre eiendeler		157	124	142
Sum eiendeler		436 871	429 023	449 361
Gjeld og egenkapital				
Gjeld til kredittinstitusjoner	3,4	12 187	7 638	7 167
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	3	0	2 362	0
Obligasjonsgjeld	3,4,6	383 584	378 738	390 107
Finansielle derivater	3,4	26 717	27 312	37 207
Annen gjeld		439	27	36
Betalbar skatt		15	175	829
Pensjonsforpliktelser		49	61	49
Ansvarlig lånekapital	3,4	2 051	1 860	1 764
Sum gjeld		425 042	418 173	437 159
Innskutt egenkapital		3 145	3 145	3 145
Fondsobligasjon		994	994	994
Opptjent egenkapital		7 635	6 191	8 063
Totalresultat for perioden		55	520	
Sum egenkapital	9	11 829	10 850	12 202
Sum gjeld og egenkapital		436 871	429 023	449 361

ENDRINGER I EGENKAPITAL

(Beløp i NOK 1 000 000)

1. januar - 30. juni 2016

	Aksjekapital	Fondsobligasjon	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2016	3 145	994	8 063	12 202
Resultat for perioden	0	0	55	55
Sum andre innregnede inntekter og kostnader	0	0	0	0
Renteutbetaling på fondsobligasjon	0	0	-10	-10
Utstedelse av fondsobligasjon	0	0	0	0
Utbytte for 2015	0	0	-417	-417
Egenkapital per 30. juni 2016	3 145	994	7 690	11 829

1. januar - 30. juni 2015

	Aksjekapital	Fondsobligasjon	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2015	2 145	0	6 191	8 336
Resultat for perioden	0	0	520	520
Sum andre innregnede inntekter og kostnader	0	0	0	0
Utstedelse av fondsobligasjon	0	994	0	994
Kapitalforhøyelse	1 000	0	0	1 000
Utbytte for 2014	0	0	0	0
Egenkapital per 30. juni 2015	3 145	994	6 711	10 850

1. januar - 31. desember 2015

	Aksjekapital	Fondsobligasjon	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2015	2 145	0	6 191	8 336
Resultat for perioden	0	0	1 870	1 870
Sum andre innregnede inntekter og kostnader	0	0	12	12
Renteutbetaling på fondsobligasjon	0	0	-10	-10
Utstedelse av fondsobligasjon	0	994	0	994
Kapitalforhøyelse	1 000	0	0	1 000
Utbytte for 2014	0	0	0	0
Egenkapital per 31. desember 2015	3 145	994	8 063	12 202

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(Beløp i NOK 1 000 000)

	januar-juni 2016	januar-juni 2015	2015
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter			
Renteinnbetalinger	2 518	2 876	5 616
Renteutbetalinger	-1 446	-1 980	-3 175
Utbetaling av garantiprovisjon og transaksjonskostnader	- 12	- 12	-30
Gevinst ved realisasjon av finansielle instrumenter	7	3	6
Utbetaling til drift	- 70	- 67	-146
Betalt skatt	- 829	- 422	-404
Netto utbetaling av lån til kunder	-8 600	-6 091	-7 298
Netto (økning)/reduksjon i kortsiktige plasseringer	7 233	-20 135	-20 789
Netto innbetaling/(utbetaling) ved kjøp/salg av verdipapirer	11 736	24 965	19 049
Netto (økning)/reduksjon i andre eiendeler	- 17	- 1	-123
Netto økning/(reduksjon) i annen gjeld	- 13	- 21	-7
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	10 508	- 885	-7 302
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	- 8	- 32	69
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	- 8	- 32	69
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
Innbetaling ved utstedelse av sertifikatgjeld	0	2 306	3 758
Tilbakebetaling av sertifikatgjeld	0	0	-3 855
Innbetaling ved utstedelse av obligasjonsgjeld	48 112	52 218	68 644
Tilbakebetaling av obligasjonsgjeld	-50 196	-84 801	-116 443
Innbetaling ved utstedelse av fondsobligasjon	0	994	994
Renteutbetaling på fondsobligasjon	-13	0	-14
Innbetaling ved utstedelse av ansvarlig lånekapital	1 991	0	0
Tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-1 758	0	0
Utbetaling av utbytte	0	0	0
Innbetaling av aksjekapital	0	1 000	1 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-1 864	-28 284	-45 917
Sum kontantstrøm	8 635	-29 201	-53 149
Justering for valutakursendringer	-9 316	29 201	53 163
Netto kontantstrøm etter valutakursendringer	-681	0	13
Konter og kontantekvivalenter per 1. januar	34	21	21
Netto endring i konter og kontantekvivalenter	-681	0	13
Konter og kontantekvivalenter ved utgangen av perioden	-647	21	34
Herav			
<i>Fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid</i>	<i>0</i>	<i>21</i>	<i>34</i>
<i>Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid</i>	<i>-647</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

REGNSKAPSPRINSIPPER

Kommunalbanken utarbeider regnskap i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) som er godkjent av EU. Regnskapet for 2. kvartal 2016 er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering, og følger samme regnskapsprinsipper som beskrevet i årsregnskapet for 2015.

Utarbeidelse av regnskapet i samsvar med IFRS krever at ledelsen anvender estimater og skjønnsmessige vurderinger som påvirker bokførte verdier av eiendeler og gjeld, og inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger baseres på historisk erfaring og forventninger om fremtidig utvikling, og faktiske resultater kan avvike fra de estimerte.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked eller hvor det ikke er tilgjengelige noterte priser på balansedagen fastsettes ved hjelp av verdsettelsesteknikker. Verdifastsettelse krever at ledelsen gjør vurderinger og bruker forutsetninger knyttet til kredittisiko og likviditetsrisiko knyttet til finansielle instrumenter. Selv om skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger baserer seg i størst mulig grad på faktiske markedsforhold på balansedagen, kan de øke usikkerheten i regnskapsførte beløp.

NOTE 1

Netto renteinntekter

(Beløp i NOK 1 000 000)	april-juni 2016	januar-juni 2016	april-juni 2015	januar-juni 2015	2015
Fordringer på kredittinstitusjoner	-5	-9	0	3	5
Utlån til kunder	1 210	2 415	1 324	2 677	5 117
Sertifikater og obligasjoner	165	319	454	997	1 884
Finansielle derivater	-35	-12	-384	-864	-1 509
Sum renteinntekter	1 335	2 713	1 394	2 813	5 496
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	1	3	5	7
Obligasjonsgjeld	1 630	3 628	2 034	4 768	9 415
Finansielle derivater	-779	-1 920	-1 054	-2 777	-5 595
Ansvarlig lån	17	34	7	14	27
Sum rentekostnader	868	1 743	990	2 010	3 854
Netto renteinntekter	467	970	404	803	1 642

NOTE 2

Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter

(Beløp i NOK 1 000 000)	april-juni 2016	januar-juni 2016	april-juni 2015	januar-juni 2015	2015
Utlån til kunder	-310	-149	-651	-948	-271
Sertifikater og obligasjoner	101	277	-163	47	-331
Finansielle derivater	-462	2 136	-268	-4 501	-17 172
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	22	-3 039	1 361	5 377	18 775
Ansvarlig lån	-48	-38	16	12	115
Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter	-697	-814	295	-13	1 116

Endringer i virkelig verdi oppstår som følge av endringer i markedsparametre—i hovedsak obligasjonspriserer, markedsrenter, kredittspreader, basisswapspreader og valutakurser, og reflekteres i balanseført verdi og i resultatregnskapet. Siden Kommunalbanken tar svært begrenset valutarisiko og renterisiko, vil endringene i disse markedsparametrene i all hovedsak være symmetriske på eiendels- og gjeldssiden av balansen og derfor i liten grad gi nettoeffekter i resultatet. Endringer i kredittspreader for investeringer i likviditetsporteføljen, fastrentelån målt til virkelig verdi og egne utstedte obligasjoner, påvirker imidlertid periodens resultat betydelig. På samme måte vil også endringer i basisswapper kunne gi vesentlige nettoeffekter i resultatet.

Av netto urealiserte tap i 2. kvartal 2016 på 697 millioner kroner stammer i overkant av 500 millioner kroner fra obligasjonsgjeld og tilhørende finansielle derivater, mens i overkant av 150 millioner kroner stammer fra fastrentelån og finansielle derivater knyttet til disse. For obligasjonsgjeld skyldes tapene i hovedsak inngang i kredittspreader i enkelte markeder, mens basisswapper USD-NOK bidrar med noe ytterligere tap dette kvartalet. For fastrentelån skyldes tapene en utgang i kredittspreader i disse markedene.

NOTE 3

Klassifisering av finansielle instrumenter

(Beløp i NOK 1 000 000)

Per 30. juni 2016

	Totalt	Til virkelig verdi			Holdt til forfall	Utlån og fordringer	Andre forpliktelser
		FVO	Holdt for handelsformål	Virkelig verdi-sikring			
Fordringer på kredittinstitusjoner	16 224	6 591	0	0	0	9 633	0
Utlån til kunder	265 326	165 725	0	0	0	99 601	0
Sertifikater og obligasjoner	134 873	132 882	0	0	32	1 960	0
Finansielle derivater	20 090	0	16 872	3 218	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	436 513	305 198	16 872	3 218	32	111 194	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	12 187	0	0	0	0	0	12 187
Obligasjonsgjeld	383 584	229 203	0	0	0	0	154 380
Finansielle derivater	26 717	0	26 635	82	0	0	0
Ansvarlig lånekapital	2 051	2 051	0	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	424 539	231 254	26 635	82	0	0	166 567

Per 30. juni 2015

	Totalt	Til virkelig verdi			Holdt til forfall	Utlån og fordringer	Andre forpliktelser
		FVO	Holdt for handelsformål	Virkelig verdi-sikring			
Fordringer på kredittinstitusjoner	18 549	6 911	0	0	0	11 638	0
Utlån til kunder	255 101	156 910	0	0	0	98 191	0
Sertifikater og obligasjoner	134 795	125 352	0	0	94	9 349	0
Finansielle derivater	20 368	0	18 353	2 015	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	428 813	289 173	18 353	2 015	94	119 178	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	7 638	0	0	0	0	0	7 638
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	2 362	2 362	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	378 738	228 352	0	0	0	0	150 386
Finansielle derivater	27 312	0	26 398	914	0	0	0
Ansvarlig lånekapital	1 860	1 860	0	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	417 910	232 574	26 398	914	0	0	158 024

Per 31. desember 2015

	Totalt	Til virkelig verdi			Holdt til forfall	Utlån og fordringer	Andre forpliktelser
		FVO	Holdt for handelsformål	Virkelig verdi-sikring			
Fordringer på kredittinstitusjoner	19 428	2 190	0	0	0	17 238	0
Utlån til kunder	256 815	159 525	0	0	0	97 289	0
Sertifikater og obligasjoner	149 944	146 687	0	0	69	3 188	0
Finansielle derivater	22 831	0	21 016	1 815	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	449 018	308 402	21 016	1 815	69	117 716	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	7 167	0	0	0	0	0	7 167
Obligasjonsgjeld	390 107	231 332	0	0	0	0	158 775
Finansielle derivater	37 207	0	36 435	772	0	0	0
Ansvarlig lånekapital	1 764	1 764	0	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	436 245	233 096	36 435	772	0	0	165 942

NOTE 4

Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

Benyttede metoder for fastsettelse av virkelig verdi faller inn under tre kategorier, som reflekterer forskjellig grad av verdsettelsesusikkerhet.

Nivå 1: Bruk av noterte priser i aktive markeder

Nivå 2: Bruk av verdsettelsesmetoder med observerbare markedsdata som input

Nivå 3: Bruk av verdsettelsesmetoder hvor input er basert på vesentlig grad av ikke-observerbare data/estimer

Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi i Kommunalbankens balanse per 30. juni 2016 fordeler seg på følgende måte i virkelig verdi hierarkiet:

(Beløp i NOK 1 000 000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Fordringer på kredittinstitusjoner	0	6 591	0	6 591
Utlån til kunder	0	100 048	65 677	165 725
Sertifikater og obligasjoner	81 809	41 527	9 546	132 882
Finansielle derivater	0	15 278	4 812	20 090
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	81 809	163 444	80 035	325 288
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0
Obligasjongjeld	0	143 934	85 269	229 203
Finansielle derivater	0	6 584	20 133	26 717
Ansvarlig lånekapital	0	0	2 051	2 051
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	0	150 518	107 453	257 971

Avstemming av endringer i Nivå 3

	Utlån til kunder	Sertifikater og obligasjoner	Obligasjongjeld	Ansvarlig lånekapital	Finansielle derivater
Balansført verdi per 31. desember 2015	58 830	5 967	72 702	1 764	-27 421
Kjøp	0	6 230	- 168	0	566
Salg	0	0	0	0	0
Nye utstedelser	16 354	0	16 959	2 051	0
Nedbetaling	-11 404	-2 324	-10 483	-1 787	2 716
Overføring til Nivå 3	520	5 084	0	0	0
Overføring ut av Nivå 3	-1 034	-4 288	0	0	0
Gevinst/tap resultatført i perioden	2 411	-1 123	6 259	23	8 818
Balansført verdi per 30. juni 2016	65 677	9 546	85 269	2 051	-15 321

Beholdninger som beløper seg til om lag 9 milliarder kroner er overført fra Nivå 2 til Nivå 1 i 2. kvartal 2016. Det er netto overført beholdninger for 0,3 milliarder kroner til nivå 3 i kvartalet. Overføringer til og fra nivå 3 skyldes hovedsakelig endring i tilgang på observerbare inndata til verdsettelsesmetoder i perioden, samt refinansiering/produktskifter for Utlån til kunder.

Realiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter i Nivå 3 er presentert i resultatregnskapet som "Netto gevinst/tap på markedstransaksjoner", mens urealisert gevinst/tap er presentert som "Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter". Urealisert gevinst/tap valuta er presentert som "Netto renteinntekter".

Opplysninger om verdsettelsesmetoder:

De finansielle instrumentenes struktur og egenskaper definerer hvilken verdsettelsesmetode som benyttes for å fastsette virkelig verdi. Virkelig verdi av instrumenter uten innebygde derivater eller opsjonselementer fastsettes ved hjelp av en diskonteringsmetode, hvor diskonteringsrenten utledes av relevante observerbare pengemarkedsrenter og eventuelle andre risikofaktorer som har betydning for verdiutviklingen. Dersom slike risikoparametere ikke kan observeres på balansedagen, kan ledelsen gjøre vurderinger og anvende estimer ved fastsettelse av virkelig verdi. Finansielle instrumenter med innebygde derivater eller opsjonselementer verdsettes ved hjelp av opsjonspriseringsmodeller som bruker både markedsdata og estimer som inndata.

De mest signifikante ikke-observerbare data benyttet i verdsettelse i Nivå 3, er kredittrisikopåslag for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked. Tabellen nedenfor viser effekten av en 10 bp endring i diskonteringsrenten for relevante eiendeler og gjeldsposter innenfor Nivå 3 per 30. juni 2016.

	30. juni 2016
Utlån til kunder	-261
Sertifikater og obligasjoner	-8
Finansielle derivater	-1
Obligasjongjeld	-285
Ansvarlig lånekapital	-24
Totalt	-579

NOTE 5

Utlån til kunder

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>	30. juni 2016	30. juni 2015	31. desember 2015
Hovedstol	262 965	253 146	254 422
Påløpte renter	1 062	1 183	945
Justering til virkelig verdi	1 300	772	1 448
Totalt	265 326	255 101	256 815

NOTE 6

Obligasjonsgjeld

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>	30. juni 2016	30. juni 2015	31. desember 2015
Obligasjonsgjeld per 1. januar (nominell verdi)	400 894	391 285	391 285
Nye utstedelser	48 111	52 666	68 644
Nedbetalinger	-47 591	-85 144	-113 583
Amortisering	-2 605	342	-2 860
Valutajustering	-7 145	17 470	57 408
Obligasjonsgjeld ved periodens slutt (nominell verdi)	391 664	376 619	400 894
Påløpte renter	2 685	2 530	3 017
Justering til virkelig verdi	-10 766	- 411	-13 805
Sum obligasjonsgjeld	383 584	378 738	390 107

NOTE 7

Sertifikater og obligasjoner

(Beløp i NOK 1 000 000)

Sertifikater og obligasjoner fordelt per type utsteder	30. juni 2016	30. juni 2015	31. desember 2015
Norge			
Utstedt av andre	9 292	1 928	14 754
Utland			
Utstedt av offentlige ¹	106 400	93 698	87 978
Utstedt av andre	19 181	39 169	47 212
Sum sertifikater og obligasjoner	134 873	134 795	149 944

¹Herunder, sertifikater og obligasjoner utstedt eller garantert av stater, sentralbanker, delstater, regionale myndigheter og multilaterale utviklingsbanker.

Sertifikater og obligasjoner fordelt på gjenværende løpetid	30. juni 2016	30. juni 2015	31. desember 2015
Under 1 år	67 767	72 221	81 576
1-5 år	66 959	62 339	68 368
Over 5 år	147	235	0
Sum sertifikater og obligasjoner	134 873	134 795	149 944

NOTE 8

Kreditteksponering i sertifikater og obligasjoner

Tall i tabellen representerer faktisk kreditteksponering

Eksponeering per 30. juni 2016

Forfall	< 1 år				> 1 år				Totalt
	A-1	A-2	A-3	Ikke ratet	A	AA	AAA	Ikke ratet	
Stater og sentralbanker	15 697	0	0	0	0	1 278	8 914	0	25 888
Multilaterale utviklingsbanker	9 743	0	0	0	0	1 915	7 888	0	19 546
Regionale myndigheter	16 808	0	0	4 179	845	15 060	14 099	9 975	60 966
Finansinstitusjoner	1 260	0	0	0	0	0	0	0	1 260
Verdipapirisering	0	0	0	0	0	14	18	0	32
Covered bonds	20 080	0	0	0	0	476	6 623	0	27 181
Totalt	63 588	0	0	4 179	845	18 743	37 542	9 975	134 873

NOTE 9

Ansvarlig kapital

(Beløp i NOK 1 000 000)

	30. juni 2016	30. juni 2015	31. desember 2015
Ren kjernekapital			
Innbetalt aksjekapital	3 145	3 145	3 145
Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	7 640	6 191	6 193
Andel av resultatet som inngår i ansvarlig kapital	55	520	1 870
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	0	0	0
Balanseført utsatt skattefordel*	0	0	0
Andre immaterielle eiendeler	-141	-108	-124
Påregnelig utbytte	-205	-219	-417
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	-163	151	-281
Andel av nullstilte uamortiserte estimatavvik	0	0	0
Sum ren kjernekapital	10 331	9 680	10 385
Annen godkjent kjernekapital	994	994	994
Sum kjernekapital	11 324	10 673	11 379
<i>Tilleggskapital</i>			
Ansvarlig lån	2 000	1 571	1 571
Sum tilleggskapital	2 000	1 571	1 571
Sum ansvarlig kapital	13 324	12 244	12 950

*Kun ikke reverserende utsatt skattefordel skal trekkes fra her

Ansvarlig kapital er beregnet i henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak. Urealisert gevinst/tap som oppstår som følge av endringer i egen kredittverdighet omfatter gjeld stiftet gjennom utstedelse av obligasjoner og gjennom inngåelse av derivatkontrakter.

NOTE 10

Kapitaldekning

(Beløp i NOK 1 000 000)	30. juni 2016		30. juni 2015		31. desember 2015
	Bokført verdi	Beregnings- grunnlag	Kapitalkrav og – dekning	Kapitalkrav og – dekning	Kapitalkrav og – dekning
Kredittrisiko (Standardmetode)					
Stater og sentralbanker	25 893	0	0	0	0
Lokale og regionale myndigheter	321 445	54 020	4 322	4 175	4 195
<i>Herav norske kommuner</i>	265 280	53 880	4 310	4 164	4 184
Offentlig eide foretak	8 782	0	0	0	0
Multilaterale utviklingsbanker	19 552	0	0	0	0
Finansinstitusjoner	32 935	5 349	428	603	561
<i>Herav motpartsrisiko for derivater</i>	15 451	1 852	148	190	203
Engasjementer med sikkerhet i boligeiendom	46	46	4	4	4
Obligasjoner med fortrinnsrett	27 153	2 715	217	292	343
Øvrige engasjementer	17	17	1	1	1
Verdipapirisering	32	18	1	3	2
Tilleggskrav for CVA-risiko	161	2 010	161	184	175
Sum kredittrisiko	436 016	64 175	5 134	5 261	5 282
Markedsrisiko	0	0	0	0	0
Operasjonell risiko (Basismetode)		2 814	225	255	225
Minimumskrav ansvarlig kapital		66 989	5 359	5 516	5 507
Kapitaldekning			19,88 %	17,76 %	18,81%
Kjernekapitaldekning			16,90 %	15,48 %	16,53%
Ren kjernekapitaldekning			15,42 %	14,04 %	15,09%